

Indenrigs- og sundhedsministeriet

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ved mail af 20. februar 2024 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og udlændingeloven i høring.

Udkastet til lovforslaget indeholder:

1. Indførelse af bemyndigelse til at fastsætte regler om en særskilt autorisationsproces for særligt efterspurgte sundhedspersoner
2. Ændring af vurderingen af ansøgers uddannelsesniveau i autorisationsprocessen samt mulighed for kompensation for manglende kliniske timer (praktik)
3. Ændring af tidspunktet for betaling af gebyrer for autorisationer samt indførelse af obligatorisk digital selvbetjening
4. Udvidelse af positivlisten for faglærte med social- og sundhedshjælpere. Det fastsættes en kvote på 1.000 opholds- og arbejdstilladelser.
5. Indførelse af autorisationsopholdsordning for særligt efterspurgte sundhedspersoner
6. Fritagelse fra krav om arbejdstilladelse under autorisationsophold.
7. Justering af reglerne om autorisationsophold, herunder bl.a. i forhold til forlængelse af autorisationsophold for læger og tandlæger samt mulighed for meddelelse af jobsøgningsophold efter opnåelse af dansk autorisation.

Ad 1 og 2: Ansatte Tandlægers Organisation (ATO) skal indledningsvis erklære sig enig i, at det er en kendsgerning, at der er personalemangel inden for sundhedsvæsenet.

Lovforslagets formål er især at lette autorisationsprocessen for sundhedspersoner fra 3. lande. Efter gældende regler skal landlæger fra 3. lande igennem en ansøgningsprocedure på 6 trin:

- Uddannelsen skal godkendes
- Sprogprøve (Dansk 3) skal bestås med fastlagte minimumskarakterer
- Odontologiske fagprøver skal bestås
- Kursus i dansk sundhedslovgivning skal bestås
- Når uddannelsen er godkendt og prøverne er bestået udstedes evalueringsautorisation
- Evalueringsansættelse i voksentandpleje og børne- og ungdomstandpleje med evaluering af professionelle færdigheder efter 1 måned og inden afslutning af forløb i henholdsvis voksentandpleje og børne- og ungdomstandpleje. Afsluttes med ansøgning om tilladelse til selvstændigt virke som tandlæge.

Konkret foreslås det, at der etableres en shortcut-ordning med afsæt i sundhedspersoner, der på forhånd har fået et konkret tilbud om evalueringsansættelse hos en arbejdsgiver, således at processen kan vendes om og tage udgangspunkt i den konkrete efterspørgsel. Der er lagt op til, at evalueringsansættelsen kan påbegyndes efter Styrelsen for Patientsikkerhed har vurderet, at ansøger i udlandet har opnået et uddannelsesniveau, som kan sidestilles med den tilsvarende danske uddannelse, eller at ansættelsen kan påbegyndes efter at udlændingen af Styrelsen for Patientsikkerhed har fået tilladelse til under autorisationsprocessen at kompensere for et antal manglende kliniske timer i den udenlandske uddannelse. De øvrige autorisationsbetingelser kan dernæst gennemføres sideløbende med evalueringsansættelsen. Ansættelsen for tandlæger vil fortsat minimum vare 12 måneder, og derudover vare indtil de øvrige

betingelser er gennemført, og der er opnået en positiv evaluering. Hele processen skal for tandlæger være gennemført på 4 år.

Ved selve vurderingen af ansøgerens uddannelse lægges der op til, at den nuværende praksis - hvor ansøgerens grunduddannelse sammenlignes med den tilsvarende danske - opgives til fordel for en vurdering af ansøgerens samlede uddannelsesniveau, i de tilfælde hvor der både eksisterer en formaliseret grund- og efteruddannelse. Det foreslås endvidere, at Styrelsen for Patientsikkerhed kan meddele autorisation til personer hvis udenlandske uddannelse alene mangler et antal kliniske timer for at kunne sidestilles med den tilsvarende danske uddannelse, hvis der under autorisationsprocessen kompenseres herfor.

ATO er i udgangspunktet enig i, at autorisationsprocessen er omstændelig og at den bremser den **konkrete** efterspørgsel på arbejdskraft. ATO finder dog også, at hensynet til patientsikkerheden vejer tungt og bifalder derfor, at evalueringsansættelsen først kan påbegyndes, når uddannelsen er godkendt. ATO stiller sig endvidere positiv overfor en vurdering af ansøgerens samlede uddannelsesniveau frem for en 1:1-sammenligning af grunduddannelsen. Der findes mange specialer på tandlægeområdet ud over de to specialer, som er anerkendt i Danmark. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at inddrage evt. relevant videreuddannelse i vurderingen af grunduddannelsen. Videreuddannelsen skal dog være relevant i en grunduddannelses sammenhæng.

Selvom ATO stiller sig positive overfor en vurdering af ansøgernes samlede uddannelsesniveau, er ATO dog mere betænkelig ved en ordning, hvor den evalueringsansatte udlænding ikke har aflagt fagprøver og sprogprøve inden ansættelsens påbegyndelse. Dette medfører et stort patientsikkerhedsmæssigt ansvar for arbejdsgiveren. ATO stiller sig ligeledes tvivlende overfor en fjernelse af den tidlige evaluering for den udenlandske tandlæge, og forudser mulige problemer med patientsikkerheden, hvis ikke det formaliseres, hvordan det kontrolleres, at de faglige og kliniske færdigheder er til stede hos den evalueringsansatte tandlæge. ATO henstiller til, at der indføres kontrolregler der sikrer, at den ansatte udlænding er i stand til at udføre arbejdet forsvarligt, indtil denne har aflagt fagprøver og sprogprøve. I øvrigt bør det fastsættes, hvordan evalueringsansættelsen bringes til ophør, hvis de praktisk kliniske færdigheder ikke er til stede hos den evalueringsansatte tandlæge.

ATO skal i øvrigt henstille til, at sådanne evalueringsansættelser om muligt begrænses til lande og eller uddannelsesinstitutioner, der erfaringsmæssigt uddanner på niveau med den danske uddannelse.

Ad 3.

Forslaget indebærer en omdannelse fra et meddelelsesgebyr til et ansøgningsgebyr. Forslaget indebærer endvidere en forhøjelse af autorisationsgebyrerne.

ATO har ingen bemærkninger hertil.

Ad 4.

ATO har ingen bemærkninger hertil.

Ad 5 og 6.

Lovforslaget indeholder tillige indførelsen af en autorisationsopholdsordning for særligt efterspurgte sundhedspersoner. Efter gældende regler kan der meddeles opholdstilladelse til en udlænding med henblik på at opnå autorisation som læge, tandlæge eller sygeplejerske, hvis Styrelsen for Patientsikkerhed forinden har vurderet at udlændingens uddannelse er egnet til at udlændingen kan gennemføre den faglige og sproglige opkvalificering, som er nødvendig for opnåelse af dansk autorisation.

Endvidere er en opholdstilladelse betinget af, at udlændingen dokumenter at hans/hendes forsørgelse er sikret gennem egne midler.

For så vidt angår læger og tandlæger gives opholdstilladelse midlertidigt i 3 år med mulighed for forlængelse i 2 år, hvis udlændingen har bestået Prøve i Dansk 3.

En udlænding, der har fået opholdstilladelse med henblik på at opnå autorisation skal søge arbejdstilladelse. Der kan søges arbejdstilladelse til den obligatoriske evalueringsansættelse og til andet arbejde ud over evalueringsansættelsen. Der gives tilladelse til specifikke arbejdsforhold på baggrund af konkrete jobtilbud.

Det foreslås, at der oprettes en autorisationsopholdsordning, så udlændinge der kan dokumentere at være omfattet af shortcut-ordningen, og dermed allerede har et jobtilbud på hånden, kan opnå opholdstilladelse.

Det vil være et krav for opholdstilladelsen, at Styrelsen for Patientsikkerhed har vurderet, at ansøgerens uddannelsesniveau kan sidestilles med den danske uddannelse.

Det vil også svære et krav, at udlændingen samt personer der meddeles opholdstilladelse som følge af familiemæssig tilknytning til udlændingen, kan forsørges af egne midler.

Opholdstilladelsen vil for tandlæger på autorisationsopholdsordningen gælde for en periode på op til 4 år.

For de tandlæger der opnår autorisation efter shortcut-ordningen vil der kunne meddeles jobsøgningsophold for højst 6 måneder. Finder udlændingen beskæftigelse i denne periode kan denne indgive ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse til Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Udlændingen skal kunne opholde sig og arbejde i Danmark, når ansøgningen er indgivet og mens sagen vurderes. Dette gælder også medfølgende familie.

Omkring arbejdstilladelser foreslås det, at udlændinge på autorisationsophold frit skal kunne tage beskæftigelse herunder starte i evalueringsansættelse. Der skal således ikke fremadrettet indgive ansøgning om arbejdstilladelse for shortcut-gruppen, mens autorisationsprocessen gennemføres.

ATO skal igen bemærke, at vi finder det uhensigtsmæssigt at tandlæger, der endnu ikke behersker sproget og ikke har aflagt fagprøver bliver ansat i den danske sundhedssektor. ATO finder, at der derved pålægges arbejdsgiverne en urimelig supervisionsbyrde, og at der endvidere uvægerligt vil opstå betydelige risici når det kommer til patientsikkerheden. ATO anerkender til fulde, at der er tandlægemangel i sundhedsvæsenet, men vi finder ikke at løsningen er forhastede processer i forhold til udenlandsk arbejdskraft. ATO finder i stedet, at der bør uddannes flere tandlæger, hvilket vi også tidligere har gjort opmærksom på.

Ad 7.

Endelig foreslås en justering af gældende regler for autorisationsophold. Efter gældende regler kan en tandlæge gives midlertidigt ophold for 3 år med mulighed for forlængelse i 2 år, hvis denne har bestået Prøve i Dansk 3. Det foreslås, at opholdstilladelse med henblik på at opnå autorisation kan forlænges hvis udlændingen 5 år efter opholdstilladelsen har indgået aftale om en evalueringsansættelse eller er påbegyndt en evalueringsansættelse. Det vil dog være afgørende, at det er den sidste evalueringsansættelse, der er tale om såfremt, ansøgeren skal gennemføre to evalueringsansættelser. Opholdstilladelsen gives for højst 6 måneder eller indtil udløbet af gyldigheden af den foreliggende evalueringsautorisation.

Efter gældende regler kan en udlænding i nuværende autorisationsproces, som ikke har opfyldt sprogkravet efter 5 år (og derfor ikke kan forlænges) ansøge om et nyt autorisationsophold. Fremover kan der kun meldes et nyt autorisationsophold, hvis udlændingen ikke har opholdt sig i Danmark de seneste 2 år. Dermed kan der ikke længere opnås flere på hinanden følgende førstegangstilladelser til autorisationsophold.

Til gengæld vil udlændinge der opnår dansk autorisation efter gældende regler fremover blive meddelt et jobsøgningsophold ved autorisationens meddelelse.

Finder udlændingen beskæftigelse under jobsøgningsopholdet, kan den ansøge opholds- og arbejdstilladelse. Udlændingen kan påbegynde ansættelsesforholdet mens ansøgningen behandles.

ATO støtter op om den nuværende ordning, hvor evalueringsansættelsen kan iværksættes, når den udenlandske tandlæge har aflagt fag- og sprogrprøve. ATO finder, at det er hensigtsmæssigt, at der meddeles umiddelbart jobsøgningsophold til tandlæger, der har opnået autorisation efter gældende regler. Derved vil de tandlæger, som har opnået dansk autorisation på den - efter ATO's opfattelse mest patientsikkerhedsmæssigt forsvarlige måde - hurtigst muligt kunne søge arbejde i Danmark. Ligeledes finder ATO, at det vil smidiggøre processen, hvis en udenlandsk tandlæge, der har opnået dansk autorisation, vil kunne arbejde imens dennes ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse behandles.

Til taskforcens forslag skal ATO generelt bemærke følgende:

Anbefaling nr.	Anbefalingens indhold	Anbefalingens mulige konsekvenser	ATO's bemærkning
1	Shortcut-autorisationsproces for særligt efterspurgte sundhedspersoner og etablering af en ny autorisationsopholdsordning	Der lægges op til at en arbejdsgiver kan påbegynde en evalueringsansættelse i begyndelsen af autorisationsprocessen og sideløbende med at autorisationsprocessen gennemføres. Der gives automatisk opholdstilladelse	ATO finder, at ansættelse først kan ske når uddannelsen er godkendt. Arbejdsgiver påtager sig et stort patientsikkerhedsmæssigt ansvar, når den evalueringsansatte ikke har aflagt fagprøver og sprogrprøve. Muligheden bør som udgangspunkt begrænses til lande og eller uddannelsesinstitutioner,

			der erfaringsmæssigt uddanner på niveau med den danske uddannelse.
2	Forlængelse af opholdstilladelse til at gennemføre autorisationsprocessen ved tilbud om evalueringsansættelse	Forslaget indebærer en automatisk forlængelse af opholdstilladelse ved en evalueringsansættelse	ATO har ikke indvendinger mod dette, da det ikke umiddelbart har konsekvenser i forhold til selve proceduren
7	Fritagelse fra arbejdstilladelse ved autorisations-opholdstilladelse	Forslaget indebærer at autorisationsopholdstilladelsen automatisk også er en arbejdstilladelse	ATO har ikke indvendinger mod dette, da det ikke umiddelbart har konsekvenser i forhold til selve proceduren
8	Undersøgelse af sprogforløb målrettet sundhedspersoner samt fjernelse af tidsfrist for beståede minimumskarakterer i forskellige prøver	Det er foreløbig en undersøgelse	ATO er positive i forhold til særligt tilrettelagt sprogforløb for sundhedspersoner, da det vil kunne mindske de sprogbarrierer som særlige udtryk og begreber på sundhedsområdet medfører
9	Én indgang til ansøgning om evalueringsansættelse	Ansøgninger gennem jobnet.dk Som noget nyt skal regioner og kommuner tilstræbe samlet evalueringsforløb for læger og tandlæger	ATO bemærker, at dette ikke er muligt for kommunerne, da evalueringsansættelse i voksentandpleje skal ske i privat tandlægepraksis. Hvis kommuner bedre skal kunne lykkes med dette, så skal kommunal voksentandpleje sidestilles med voksentandpleje i privat tandlægepraksis
11	Automatisk anerkendelse af ansøgers EU/EØS-uddannelse	Forslaget indebærer, at 3. lands statsborgere med en uddannelse fra et EU / EØS land skal godkendes efter EU / EØS proceduren	ATO har tidligere argumenteret for at der burde være sprogkrav for EU / EØS uddannede tandlæger på linje med det, der gælder for 3. lands tandlæger. Dette er muligt inden for EU direktivets rammer og anvendes f.eks. i Sverige

12	Inddragelse af videreuddannelse i uddannelsesvurderingen og kompensation for manglende kliniske timer	Forslaget drejer sig om videreuddannelse for læger, tandlæger og sygeplejersker	Der findes mange specialer på tandlægeområdet ud over de 2 specialer, der er anerkendt i Danmark. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at inddrage evt. relevant videreuddannelse i vurderingen af grunduddannelsen. ATO anerkender dette, men bemærker, at det skal være relevant i en grunduddannelses sammenhæng.
13	Fleksibel gennemførelse af evalueringsansættelser	Begrænsninger i antal evalueringsansættelser fjernes ligesom evalueringen i starten af evalueringsansættelsen fjernes	ATO overvejer om det giver patientsikkerhedsmæssige udfordringer at fjerne den tidlige evaluering. Der bør som minimum være taget stilling til, hvordan en evalueringsansættelse kan bringes til ophør, hvis de praktisk kliniske færdigheder ikke er til stede
14	Hyppigere skriftlige fagprøver for tandlæger og e-læringskursus i dansk sundhedslovgivning	Der foreslås 2 gange årligt i stedet for en gang samt at sundhedslovgivningskurset kan gennemføres som e-læring	ATO har tidligere foreslået hyppigere prøveterminer. De mundtlige fagprøver i børne og voksenpatient gennemføres 2 gange årligt, men med forskellige terminer og begrænset deltagertal. Der bør derfor ses på terminer og antalsbegrænsning, hvis et hurtigere gennemløb er målet.